

Zákon o stavebním koordinátorovi poslanci opět neschválili

Tisková zpráva

Poslanecká sněmovna již podruhé v tomto volebním období neschválila vládní návrh zákona o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích a o koordinátorovi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništích. Praxe v zahraničí přitom jednoznačně dokazuje, že zavedení koordinátora vede ke snižování úrazovosti v oblasti stavebnictví a záchraně ohrožených lidských životů. V zemích EU, kde byla funkce koordinátora ve stavebnictví zavedena, se počet smrtelných pracovních úrazů snížil více než o 25 %.

V České republice v roce 2002 došlo na stavbách k 5 545 pracovním úrazům, z toho 46 bylo smrtelných. V minulém roce 2003, tedy poté, co sněmovna odmítla zákon o koordinátorovi poprvé, zemřelo na staveništích dalších 42 lidí. Jeden smrtelný pracovní úraz stojí společnost více než 8 milionů korun. Roční ztráty za pracovní úrazy (včetně 46 smrtelných) se v roce 2002 vyšplhaly na 21 miliard korun. Naproti tomu celková výše finančních dopadů státu i soukromého sektoru spojených s realizací nového zákona byla odhadnuta dohromady na cca 900 milionů korun. Vycházíme-li z praktických zkušeností zemí EU, funkce stavebního koordinátora by v praxi mohla ročně ušetřit státu a soukromému sektoru dohromady minimálně 5 miliard korun a zachránit 10 lidských životů.

Stavební koordinátor by měl být kvalifikovanou osobou, kterou jmenuje nebo si najímá stavebník (investor) k zabezpečení koordinačních funkcí bezpečnosti a ochrany zdraví při přípravě a realizaci stavby. Povinnost jmenovat nebo najmout si koordinátora by investorovi nastala, pokud by práce na staveništi vykonávala více než jedna firma, pokud by trvaly více než 30 pracovních dnů a bude na nich pracovat současně více než 20 pracovníků. Nová právní norma měla upravovat vzájemné vztahy mezi zadavatelem stavby, jejím zhotovitelem, subdodavatelem a koordinátorem, tedy sladit činnost všech podnikatelských subjektů, které se podílí na stavbě. Zástupci těchto subjektů by měly už během přípravy

projektu ošetřit bezpečnost práce. Povinnost určit koordinátora by se nevztahovala na jednoduché a drobné stavby a stavby prováděné svépomocí a jejich změny, jako jsou stavby pro bydlení do velikosti a počtu bytů vymezené stavebním zákonem, stavby pro individuální rekreaci apod.

Podobná situace, kdy je ze zákona podnikateli uložena určitá povinnost, byť není ve vybrané oblasti odborníkem a přesto je za plnění povinností z pohledu zákona odpovědný, je celkem běžná. Například plnění povinností podnikatele vyplývající z daňových předpisů. Stavební inženýr také nestudoval účetnictví a nemusí být odborníkem na daňovou problematiku. Na tuto činnost si najme účetního a daňového poradce a přesto je ze zákona za případné pochybení odpovědný on. Nebo pro tvorbu různých smluv si investor také ochotně najme právního poradce, neboť sám právníkem není. Přesto za plnění smluv je odpovědný opět jen on sám. Stejně tak je zodpovědný za plnění předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Stavební koordinátor by upozorňoval investora na případné nedostatky, doporučoval by způsoby k jejich odstranění a de facto jej chránil před problémy, které mu hrozí v případě, že vlivem nedodržení bezpečnosti práce dojde na jeho stavbě k pracovním úrazům, včetně smrtelných či hromadných.

Kromě uvedených skutečností je třeba připomenout, že poslanci svým hlasováním odmítli schválit důležitou harmonizační normu. **Česká republika navíc obdržela od Evropské komise dopis včasného varování k problematice chybějících právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.** S ohledem na Rámcovou směrnici EU je tedy nutné do našeho právního řádu začlenit ještě některé důležité normy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, především v oblastech týkajících se požadavků na pracoviště, pracovní zařízení, dočasná a mobilní staveniště apod. Pokud Česká republika nebude schopna prokázat přijetí potřebné legislativní úpravy, může Evropská komise navrhnout zavedení opatření podle takzvaných ochranných klauzulí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí lituje, že návrh nezískal potřebnou většinu hlasů poslanců, ačkoliv prošel dlouhým legislativním procesem až k závěrečnému hlasování v Poslanecké sněmovně. Ministerstvo však bude i nadále hledat a navrhovat jiná legislativní řešení k dosažení účinných předpokladů pro důslednější dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jež budou odpovídat pozitivním zkušenostem zemí Evropské unie.

V Praze dne 31. března 2004

Vladimír Hrubý
vedoucí tiskového oddělení MPSV
vladimir.hruby@mpsv.cz